

การศึกษาความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

The Study of an Instructional Design Ability of Graduate Students Teachers Chiangmai Rajabhat University

ศศิธร อินตุน^{1*}, อรกมล สุวรรณประเทศ¹
Sasithorn Intun^{1*}, Onkamom Suwanprates¹

บทคัดย่อ

การออกแบบการเรียนรู้ส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การวิจัยนี้ใช้แบบก่อนทดลองศึกษากลุ่มเดียว วัดครั้งเดียวมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 2) ศึกษาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงคือนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา LMS 6401 การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จำนวน 14 คน เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย 1) แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 2) แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเกณฑ์การประเมินแบบแยกประเด็น

ผลการวิจัยพบว่านักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อการบริหารวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าการออกแบบการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้

คำสำคัญ: ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมบริการวิชาการ ความพึงพอใจ

¹ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

¹ Graduate School, Chiang Mai Rajabhat University

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding author)

Abstract

Developing ability of instruction was designed to help graduate students teachers improve their learning management abilities. This pre-experimental research with the one-group posttest only design aimed to: 1) study the ability of instructional design 2) study learning management and 3) study the satisfaction of graduate students teachers toward learning management by using academic activity services. The Purposive sampling group was 14 graduate students teachers who enrolled in the learning for 21st century learners course, second semester, academic year 2019. The research instruments consisted of the ability of 1) instructional design assessment form, 2) assessment scale of learning management abilities, and 3) graduate student's satisfaction questionnaires. The statistical analysis were means, standard deviation, and analytic rubric.

The research found that: the graduate students' teachers had instructional design for academic ability in a good level, the ability of learning management was in a good level and satisfaction of graduate students' toward academic activity services was in a high level. This research concluded that an instructional design by using academic services activity can be applied improve learning management abilities.

Keywords: Ability of instruction designed, ability of learning management, academic activity services, Satisfaction

บทนำ

ยุคสังคมข่าวสารเทคโนโลยีสารสนเทศเต็มไปด้วยข่าวสารและข้อมูลต่างๆ ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์การจัดการเรียนรู้จะเน้นเพียงในชั้นเรียนอาจทำให้ขาดการเชื่อมโยงความรู้สู่การปฏิบัติจริงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สรุศักดิ์ ปาเฮ (2552) ที่กล่าวถึงการศึกษาในปัจจุบันว่าผู้สอนส่วนมากใช้วิธีการสอนแบบบรรยาย เนื่องจากเนื้อหาพบกับเวลาที่มืออยู่จำกัดทำให้ผู้สอนนำเสนอในสิ่งที่คิดว่าจำเป็นในการนำไปใช้ซึ่งเนื้อหาบางส่วนอาจเป็นข้อมูลที่ไม่เป็นปัจจุบันการเรียนการสอนจึงอยู่ในลักษณะที่ผู้สอนเป็นศูนย์กลางเป็นผู้เลือกเนื้อหา วิธีการเรียน เวลาในการสอน และเป็นผู้ตัดสินว่าผู้เรียน

คนใดผ่านเกณฑ์จากเครื่องมือที่ผู้สอนสร้างขึ้น ดังนั้นผู้เรียนส่วนมากจึงเรียนจากการจดจำโดยยึดจากเนื้อหาที่ผู้สอนนำเสนอ ไม่ได้พัฒนาทักษะด้านกระบวนการคิด การค้นคว้า ไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานในชีวิตจริงได้และวิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมควรเปิดโอกาสให้คิดเชื่อมโยงประเด็นการเรียนรู้ได้ในชั้นเรียน นอกชั้นเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ ได้ฝึกปฏิบัติจริงในสถานศึกษา ดังนั้น การออกแบบการจัดการเรียนรู้ควรจัดให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในสภาพที่ใกล้เคียงกับสภาพการณ์ ความเป็นจริงของสังคม วิธีการเรียนรู้ที่เหมาะสมควรเปิดโอกาสให้คิดเชื่อมโยงประเด็นการเรียนรู้ และเรียนรู้ได้ทั้งได้ในชั้นเรียนและ นอกชั้นเรียนได้

ฝึกปฏิบัติจริงในสถานศึกษา และบทบาทของครูยุคใหม่ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นทักษะของการเรียนรู้ คือเน้นการลงมือปฏิบัติจริง เตรียมผู้เรียนไปเป็นคนที่ทำงานที่ใช้ความรู้ และเป็นบุคคลพร้อมเรียนรู้และทักษะที่สำคัญที่สุดที่ครูต้องปลูกฝังให้กับนักเรียนเพื่อให้เขาได้เป็นคนที่มีทักษะการปฏิบัติงานและทักษะการเรียนรู้ของคนศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช, 2556) ดังนั้น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้และทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 ด้วยการพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีความสามารถดังกล่าว ครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ และสามารถจัดการเรียนรู้ที่ดี ซึ่งความสามารถนั้นต้องเกิดจากการวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีแบบแผนที่ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา ทักษะ และ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตลอดถึงการเลือกใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูที่มีความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้ จะเห็นแนวทางและหาวิธีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าและความหมายต่อชีวิต สร้างพลังแห่งการเรียนรู้ให้ผู้เรียนผู้เรียนค้นพบวิธีการเรียนรู้ที่ประสิทธิภาพ ประสพผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด และการที่จะพัฒนานักศึกษาคือเป็นผู้ที่มีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่ต้องบูรณาการความรู้ทางวิชาชีพครูและความสามารถที่หลากหลายอย่างอย่างเป็นระบบ (พิมพันธ์ เตชะคุปต์ และเพียรวิญญิตส์สุข, 2558: 12) สอดคล้องกับนวลจิตต์ เขาวงกิตพิงศ์ (2562)ว่าการออกแบบและเขียนแผนจัดการเรียนรู้เป็นงานสำคัญที่แสดงถึงการเตรียมตัวล่วงหน้าของครูก่อนการสอน เป็นโอกาสที่ครูจะได้ใช้ความรู้และศาสตร์การสอนในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีคุณภาพสำหรับ

นักเรียน แล้วเขียนออกมาเป็นแผนจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการเตรียมการ หลังจากที่ได้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่คาดว่าจะนำทางให้นักเรียนได้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในแผนจัดการเรียนรู้จะระบุถึงกิจกรรมทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับครูและนักเรียนเป็นการจัดสถานการณ์ให้ นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบงานวิจัยโดยประภัสสร วงษ์ดี และเจริญชัย วงศ์วัฒนกิจ (2563) ศึกษาเรื่องการพัฒนาความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนผ่านกระบวนการวิจัยในเรียนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ พบว่าความสามารถด้านการออกแบบการเรียนการสอนเพื่อแก้ปัญหาของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับปรับปรุง เพราะ ขาดแนวคิดหลักการที่น่าเชื่อถือสำหรับออกแบบการเรียนการสอน ขั้นตอนในแผนการสอนไม่สัมพันธ์กับแนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่ระบุไว้ เป็นต้นสอดคล้องกับงานวิจัยด้านครุศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์บุรีรัมย์ (กิตติพร ปัญญาภิญญาผล, อัญชลี ตนานนท์, และสิริพร จันทร์วรรณ, 2548) พบว่าการขาดประสบการณ์ในการสอน รวมทั้งขาดการเชื่อมโยงระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมีปัญหาและสับสนในการออกแบบการเรียนการสอน และไม่สามารถลำดับขั้นตอนในการถ่ายทอดความรู้และเนื้อหาให้กับนักเรียนเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ไม่ละเอียดและไม่สอดคล้องกัน ไม่สามารถหาวิธีจัดการเรียนรู้หรือกระตุ้นให้นักเรียนคิดและเกิดการเรียนรู้ได้ และไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของรสริน เจริญไธสง และ

ลำลี ทองธิว(2556) ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการออกแบบการสอนอย่างไตร่ตรองเชิงวิพากษ์ของ นักศึกษาครู พบว่านักศึกษาครูเลือกใช้วิธีสอน หรือรูปแบบการเรียนการสอนไม่สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ และเลือก ใช้เทคนิควิธีสอนไม่หลากหลาย ไม่สามารถระบุถึง จุดอ่อนของแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ ทำให้นักศึกษาไม่สามารถปรับปรุงการออกแบบ การเรียนการสอนของตนเองได้ โดยปัญหาเกี่ยว กับการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษา ฝึกปฏิบัติการวิชาชีพครูนั้นสามารถเกิดขึ้นใหม่ ได้เสมอ เมื่อสถานการณ์ เช่น เนื้อหาสาระ บริบท ชั้นเรียน เปลี่ยนแปลงไป โดยพบว่า บางสภาพ ปัญหา กรณีศึกษาบางคนสามารถแก้ไขได้สมบูรณ์ ในวงจรแก้ปัญหาหนึ่ง เมื่ออยู่ในอีกรวมวงจรแก้ปัญหา กลับพบว่าสภาพปัญหาดังกล่าวอาจเกิดขึ้นได้อีก เนื่องจาก เนื้อหาสาระ และบริบทชั้นเรียน เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมภารกิจหลักที่สำคัญ อย่างหนึ่ง

ข้อมูลข้างต้นสะท้อนให้เห็นสภาพปัญหา การออกแบบและการจัดการเรียนรู้ ในส่วน ของนักศึกษาครู โดยเฉพาะในส่วนของการเตรียมตัวสอนยังมีข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข จาก การประเมินการจัดการเรียนการสอนและการ ฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนในปีการ ศึกษาที่ผ่านมาพบว่านักศึกษาครูระดับบัณฑิต ศึกษายังขาดความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับการ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญ กับการสอนเนื้อหาสาระความรู้มากกว่าวิธีการ แสวงหาความรู้ กิจกรรมการสอนที่อิงตำรา หรือ หนังสือแบบเรียน ใบความรู้ที่เตรียมไว้ และ แบบฝึกทักษะ จัดบรรยายภาคการเรียนรู้อย่างขาด ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และ

นักเรียนกับครู ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีสาเหตุหลักมา จากขาดแนวคิดการออกแบบการเรียนรู้จึงส่งผล ให้เขียนแผนจัดการเรียนรู้ได้ไม่สมบูรณ์ และเมื่อ ฝึกเขียนแผนจัดการเรียนรู้มักจะคัดลอก หรือ ศึกษาจากตัวอย่างจากสำนักพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งมี ผลให้ไม่สามารถออกแบบ และจัดเตรียมการ สอนที่เหมาะสมกับนักเรียนของตนเองได้รวมถึง ไม่สามารถเขียนแผนจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของนักเรียน โรงเรียนที่สอน ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพ

แนวทางการพัฒนานักศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษาทั้งการออกแบบการเรียนรู้ไปสู่การ จัดการเรียนรู้ได้อย่างผสมผสานมีความสมบูรณ์ ได้ นั่นคือการจัดกิจกรรมบูรณาการการจัดการ เรียนการสอนและการบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งแนวนโยบายการจัดกิจกรรมบริการวิชาการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ได้กำหนดให้ สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงใหม่ในข้อ 1-3 ที่ให้ความสำคัญกับการผลิต ครูและพัฒนาครูให้มีคุณภาพและ มาตรฐาน ที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง สร้างและ ถ่ายทอดองค์ความรู้ และนวัตกรรมที่มีคุณภาพ ด้วยการวิจัย และการบูรณาการเพื่อสนับสนุน การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (แผนยุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ระยะ 6 ปี (พ.ศ. 2565-2570)โดยจัดทำโครงการบริการวิชาการแก่ โรงเรียนซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ได้รับการยอมรับให้เป็นแบบอย่างที่ดีโดยอาจารย์ ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเป็น คณะกรรมการบริหารโครงการโดยมีวัตถุประสงค์ ให้อาจารย์นำความรู้จากประสบการณ์จริงมา พัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้นักศึกษาเกิด การเรียนรู้จากสถานการณ์จริงและนำความรู้ ไปให้บริการทางวิชาการแก่โรงเรียน

กิจกรรมบริการวิชาการของนักศึกษา ครูระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการบูรณาการบริการ วิชาการกับการเรียนการสอนเป็นการนำศาสตร์/ องค์ความรู้ของการบริการวิชาการและการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันมาผสมผสาน เข้าด้วยกันให้มีกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกัน จน มีความสมบูรณ์ครบถ้วนในตัวเอง และตาม วัตถุประสงค์ของรายวิชา LMS 6401 การจัดการ เรียนรู้ในศตวรรษที่21 สาขาวิทยาการจัดการเรียนรู้ ที่กำหนดให้นักศึกษาจัดโครงการบริการวิชาการ ตามสภาพบริบทปัญหาความต้องการของชุมชน ดั้งนั้นเพื่อเตรียมนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้พร้อมในการฝึกปฏิบัติจริงในการออกแบบการ เรียนรู้ ปฏิบัติการสอนในสถานการณ์จริง พัฒนา ความรับผิดชอบในวิชาชีพครู และมีจรรยาบรรณ ผู้วิจัยจึงออกแบบการเรียนการสอนรายวิชานี้ ด้วยการบูรณาการกับการบริการวิชาการใน โครงการบริการวิชาการ โดยมุ่งเน้นการพัฒนา ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้อและ การฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ เพื่อศึกษาความ สามารถในการออกแบบการเรียนรู้อ การปฏิบัติการ สอนตลอดจนสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครูนำผล การศึกษาไปใช้เป็นแนวทางการบูรณาการบริการ วิชาการต่าง ๆ กับการจัดการเรียนการสอนใน รายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนานักศึกษาคู ระเบดับบัณฑิตศึกษาให้มีความรู้ด้านการออกแบบ การเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม บริการวิชาการซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ในโรงเรียนเพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเรียนรู้และ ทำความเข้าใจในภาระบวการออกแบบการเรียนรู้อ อย่างเป็นระบบโดยนำวิทยาการการจัดการเรียนรู้ มาเป็นมาตรฐานของการปฏิบัติ ใช้ความรู้ในการ ประกอบวิชาชีพให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะส่งผลให้

นักศึกษามีศักยภาพทางวิชาการ สามารถแก้ไข ปัญหาหรือใช้ความรู้ไปให้บริการวิชาการประยุกต์ ใช้ความรู้กับชุมชนได้มากขึ้น และมีเจตคติที่ดี ต่อการรับใช้ชุมชนและสังคมโดยให้นักศึกษานำ ความรู้จากรายวิชาไปฝึกปฏิบัติจริง(ธงชัย ยืนยง ศิริมาศ, 2557) และผู้วิจัยสามารถนำความรู้ จากการจัดกิจกรรมบริการวิชาการมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอนเรียนให้นักศึกษามีส่วนร่วม ในโครงการบริการวิชาการ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษารื่องการ ศึกษาความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้อ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงใหม่เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ สามารถประกอบอาชีพของตนเองได้อย่างมี ประสิทธิภาพ รวมถึงผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยไป พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้เกิดการบูรณาการและ เป็นแนวทางให้ผู้บริหารงานวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการ ออกแบบการเรียนรู้อโดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ
2. เพื่อศึกษาความสามารถในการจัดการ เรียนรู้อ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการ เรียนรู้อโดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยได้แก่นักศึกษา ครูระดับบัณฑิตศึกษาหลักสูตรครุศาสตร

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 14 คนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา LMS 6401 การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ

ตัวแปรตาม คือ

1. ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้
2. ความสามารถในการจัดการเรียนรู้
3. ความพึงพอใจของนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้เพื่อใช้ประเมินความสามารถแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ตอนที่ 2 เป็นเกณฑ์การประเมินการออกแบบการเรียนรู้ให้คะแนนรูบริคส์แบบแยกองค์ประกอบ 4 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบบันทึกการให้คะแนนการออกแบบการจัดการเรียนโดยมีชิ้นงานคือแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยกำหนดประเด็นการประเมินตามกรอบแนวคิดของทีศนา แชมมณี (2555) ทั้งหมด 4 องค์ประกอบดังนี้ 1) การเลือกแนวทางการสอน 2) การวางแผนทางการสอน 2) การวางแผนทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การประเมินผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

และ 4) การวิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้ โดยชิ้นงานที่ใช้ประเมินประกอบด้วยแผนจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งแบบประเมิน มีลักษณะเป็นเกณฑ์คุณภาพ โดยแต่ละด้านได้แบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือยอดเยี่ยม ดี กำลังพัฒนา เริ่มต้น (4, 3, 2, 1) ค่าคะแนนรวมเท่ากับ 16 คะแนน ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมิน นำมาหาค่า IOC โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

2. แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้เพื่อใช้ประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2 เป็นเกณฑ์การประเมินการจัดการเรียนรู้เพื่อการบริการวิชาการให้คะแนนรูบริคส์แบบแยกองค์ประกอบ (analytic scoring rubric) 4 ระดับ และตอนที่ 3 เป็นแบบบันทึกการสังเกตและประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นรายบุคคล โดยผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นการประเมินตามกรอบแนวคิดตามรายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 สมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ข้อ (2) การจัดทำแผนการสอนและจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด และความสนใจ ให้มีปัญญา รู้คิด มีความเป็นนวัตกร และมีความสุขในการเรียนนำมาเป็นกรอบแนวคิดสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้สอน ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียน ด้านการวัดและประเมินผล

และด้านผู้เรียนแต่ละ 2 ข้อ รวมทั้งสิ้น 12 ข้อ กำหนดประเด็นการประเมินมีลักษณะเป็นเกณฑ์คุณภาพ โดยแต่ละด้านได้แบ่งคุณภาพออกเป็น 4 ระดับ คือ ยอดเยี่ยม ดี กำลังพัฒนา เริ่มต้น (4, 3, 2, 1) ค่าคะแนนรวมเท่ากับ 24 คะแนน ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบประเมิน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของแบบประเมิน นำมาหาค่า IOC โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.67-1.00

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการเพื่อใช้ประเมินความพึงพอใจแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักศึกษา ตอนที่ 2 เป็นรายการประเมินความพึงพอใจเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของ Likert กำหนดประเด็นการประเมิน 4 ด้านได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ จำนวน 12 ข้อประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน โดยค่าดัชนีความสอดคล้องข้อคำถามกับประเด็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อการบริหารวิชาการของผู้ทรงคุณวุฒิมีค่ารายข้ออยู่ระหว่าง 0.67-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ก่อนดำเนินการ ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนได้ประชุมนิเทศเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างความเข้าใจแก่นักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแก่นักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษา รายวิชา LMS 6401 การเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษ

ที่ 21 จำนวน 15 สัปดาห์

2. ผู้วิจัยดำเนินการวัดและประเมินผลเน้นประเมินตามสภาพจริงโดยประเมินความสามารถด้านการออกแบบการเรียนรู้จากความเหมาะสมของแนวคิดหลักการของการออกแบบการเรียนการสอน และให้ปรับแก้ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมบริการวิชาการที่โรงเรียนบ้านทุ่งละคร อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

3. นักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ

4. นำคะแนนที่ได้จากแบบแบบประเมินความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถในการจัดการเรียนรู้และแบบสอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ ประมวลผลและเรียบเรียง นำเสนอรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยตรวจการออกแบบการเรียนรู้จากแผนจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาโดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนรูบริคส์แบบแยกองค์ประกอบ 4 ระดับ บันทึกลงคะแนนในแบบบันทึกคะแนนการออกแบบการเรียนรู้ รายงานผลในรูปคะแนนเฉลี่ยและเทียบกับเกณฑ์การแปลระดับความสามารถซึ่งปรับมาจากตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (พิชิต ฤทธิ์จัญญ์, 2562)

ระดับความสามารถ	คะแนน	การแปลผล
4	13-16	ยอดเยี่ยม
3	9-12	ดี
2	5-8	กำลังพัฒนา
1	น้อยกว่า 4	เริ่มต้น

2. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาเป็นรายบุคคลในระหว่างจัดกิจกรรมบริการวิชาการ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนรูบริคส์แบบแยกองค์ประกอบ (analytic scoring rubric) 4 ระดับบันทึกคะแนนในแบบบันทึกการสังเกตและประเมินพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ รายงานผลในรูปแบบคะแนนเฉลี่ยและเทียบกับเกณฑ์การแปลระดับความสามารถซึ่งปรับมาจากตัวอย่างเกณฑ์การให้คะแนนแบบวิเคราะห์ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2562)

ระดับความสามารถ	คะแนน	การแปลผล
4	19-24	ยอดเยี่ยม
3	13-18	ดี
2	7-12	กำลังพัฒนา
1	น้อยกว่า 6	เริ่มต้น

3. หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้และการจัดกิจกรรมบริการวิชาการ ให้นักศึกษาทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ บุญชม ศรีสะอาด (2545) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยพิจารณาตามองค์ประกอบย่อยของการออกแบบการเรียนรู้ 4 ด้านจากการตรวจแผนจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นรายบุคคล ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษา เป็นรายกลุ่มการจัดการเรียนรู้ และรายบุคคล

กลุ่มการจัดการเรียนรู้	เลขที่	เลือกแนวทางการสอน	วางแผนทางการจัดการเรียนรู้	ประเมินผลการจัดการเรียนรู้	วิเคราะห์กิจกรรมการเรียนรู้	รวม	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
ปฐมวัย	1	3	3	2	3	11		ดี
	2	4	3	3	3	13		ยอดเยี่ยม
	3	3	3	2	3	11		ดี
	4	3	2	3	2	10		ดี
	5	4	3	3	3	13		ยอดเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยกลุ่มการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย						58	11.60	ดี
ประถมศึกษา	1	4	3	3	4	14		ยอดเยี่ยม
	2	4	3	3	3	13		ยอดเยี่ยม
	3	3	4	3	2	12		ดี
	4	4	3	3	3	13		ยอดเยี่ยม
	5	3	4	3	3	13		ยอดเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยกลุ่มการจัดการเรียนรู้ประถมศึกษา						65	13.00	ยอดเยี่ยม
สังคมศึกษา	1	3	3	3	3	12		ดี
	2	3	3	3	3	12		ดี
	3	3	3	2	3	11		ดี
	4	3	3	2	2	10		ดี
ค่าเฉลี่ยกลุ่มการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา						45	11.25	ดี
โดยรวม						36.5	11.95	ดี

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยในการออกแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี 2.ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษา

ระดับบัณฑิตศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยพิจารณาตามองค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ 6 ด้าน ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษาเป็นรายกลุ่มการจัดการเรียนรู้ และรายบุคคล

กลุ่มการจัดการเรียนรู้	เลขที่	1 ด้านผู้สอน	2.ด้านเนื้อหา	3.ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน	4.ด้านสื่อและสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้อ	5.ด้าน การวัดและประเมินผล	6.ด้าน ผู้เรียน	รวม	ค่าเฉลี่ย	การแปลผล
ปฐมวัย	1	3	4	3	3	3	3	19		ยอดเยี่ยม
	2	3	4	3	4	3	4	21		ยอดเยี่ยม
	3	3	3	3	3	3	3	18		ดี
	4	3	2	3	3	2	2	15		ดี
	5	3	3	2	3	2	2	15		ดี
ค่าเฉลี่ยกลุ่มการจัดการเรียนรู้ปฐมวัย								88	17.6	ดี
ประถมศึกษา	1	4	3	3	4	3	4	21		ยอดเยี่ยม
	2	3	4	3	4	2	2	18		ดี
	3	3	4	3	3	3	3	19		ยอดเยี่ยม
	4	4	3	3	3	3	3	19		ยอดเยี่ยม
	5	3	3	3	3	3	3	18		ดี
ค่าเฉลี่ยกลุ่มการจัดการเรียนรู้ประถมศึกษา								95	19	ยอดเยี่ยม
สังคมศึกษา	1	3	3	4	2	3	2	17		ดี
	2	3	3	2	2	3	3	16		ดี
	3	3	4	2	2	3	3	17		ดี
	4	4	3	3	3	3	3	19		ยอดเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยกลุ่มการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา								69	17.25	ดี
โดยรวม								53.85	17.95	ดี

จากตาราง 2 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาคณะระดับบัณฑิตศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี

3. หลังจากจัดการเรียนรู้ให้นักศึกษาทำ

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการ

ข้อที่	รายการประเมิน	μ	σ	ระดับความพึงพอใจ
1	ปัจจัยนำเข้า	3.42	0.51	ปานกลาง
	1.1 กิจกรรมเหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของนักเรียน			
	1.2 กิจกรรมการเรียนรู้ในการบริการวิชาการมีความหลากหลายเน้นการลงมือปฏิบัติ น่าสนใจ			
	1.3 ใช้เวลาในการทำกิจกรรมได้เหมาะสม			
2	กระบวนการ	4.03	0.76	มาก
	2.1 นักศึกษาทราบวัตถุประสงค์และประโยชน์ก่อนการจัดกิจกรรม			
	2.2 นักศึกษาได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง			
	2.3 การทำกิจกรรมตามขั้นตอนทำให้นักศึกษาได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้			
	2.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับการบริการวิชาการช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักศึกษา			
2.5 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน อาจารย์ ครูระหว่างทำกิจกรรมมีประโยชน์				
3	ผลลัพธ์	4.21	0.69	มาก
3.1	ความสามารถของนักศึกษาหลังฝึกการจัดการเรียนรู้	4.21	0.69	มาก
4	ผลกระทบ	4.07	0.73	มาก
	4.1 นักศึกษาขอจัดการเรียนรู้โดยกิจกรรมบริการวิชาการ			
4.2	การจัดการเรียนรู้โดยกิจกรรมบริการวิชาการช่วยพัฒนาวิธีเรียนรู้	4.21	0.80	มาก
โดยรวม		4.03	0.76	มาก

จากตาราง 3 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมบริการวิชาการมีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.03$, $\sigma=0.76$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้งด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลลัพธ์และผลกระทบ ยกเว้นด้านปัจจัยนำเข้าในประเด็นด้านกิจกรรมเหมาะสมกับความสามารถและ

ความต้องการของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu=3.42$, $\sigma=0.51$)

อภิปรายผล

การศึกษาความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษา มีประเด็นที่น่าสนใจนำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. นักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีอธิบายได้ว่า นักศึกษาได้ศึกษาทำความเข้าใจองค์ประกอบการออกแบบการเรียนรู้ก่อนเพื่อเป็นหลักการแนวคิดในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของสริน เجمไธสง และสำลี ทองธิว(2556)ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการสอนอย่างไตร่ตรองเชิงวิพากษ์ของนักศึกษาครูพบว่านักศึกษามีความสามารถในการออกแบบการสอนอย่างไตร่ตรองเชิงวิพากษ์สูงขึ้นเนื่องจากนักศึกษาครูสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับเทคนิควิธีสอนที่ใช้ออกแบบการสอนสามารถอธิบาย รายละเอียดของวิธีสอนตามแนวคิดทฤษฎีทางการสอน เลือกวิธีสอนได้อย่างมีเหตุผล สอดคล้องกับแบบการเรียน ความสนใจของผู้เรียน นอกจากนี้นักศึกษาได้ตรวจสอบวิเคราะห์แผนจัดการเรียนรู้เพื่อเสนอจุดเด่น และจุดพัฒนาเพื่อสะท้อนคุณภาพของแผนจัดการเรียนรู้นั้นๆ ไปสู่ปรับปรุงก่อนสอนจริง และได้รับคำแนะนำจากผู้วิจัยและเพื่อนๆ ในการวิพากษ์ให้ปรับแก้ก่อนพบผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนที่เป็นครูชำนาญการพิเศษเพื่อให้ข้อเสนอแนะอีกครั้งก่อนนำแผนจัดการเรียนรู้ไปใช้จัดการเรียนรู้อจริง ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของรินรัตน์ พรวิริยะสกุล(2554) พบว่านักศึกษาครูได้รับการพัฒนาในการออกแบบการเรียนการสอนตามขั้นตอนที่ผู้วิจัยออกแบบเริ่มจากการเตรียมความพร้อมเพื่อปฏิบัติการออกแบบการเรียนการสอน 5 ขั้นตอนได้แก่1)กำหนดปัญหาเชิงวิกฤติของนักเรียน 2)วางแผนบทเรียน 3) ทดลองจัดการเรียนรู้อในชั้นเรียน 4) ปรับปรุงแก้ไขบทเรียน และ5) สะท้อนความคิดโดยผู้สอน และเพื่อนนักศึกษาครู และสอดคล้องกับผลการวิจัยของเรวณี ชัยเชาวรัตน์ ชาริณี ตริวิรัญญู และ อัมพร ม้าคะนอง(2561)

พบว่านักศึกษาทุกคนสามารถออกแบบการเรียนการสอนได้และแก้ไขปัญหาได้ ดังนี้ 1) สามารถกำหนดโครงสร้างและการจัดลำดับเนื้อหาสาระได้เหมาะสม 2) สามารถเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และจุดประสงค์การเรียนรู้ 3) สามารถเลือกใช้วิธีสอนและเทคนิคการสอนหลากหลาย มากขึ้น ใช้วิธีสอนอื่นนอกเหนือจากการบรรยาย 4) สามารถจัดลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ได้ต่อเนื่องและสอดคล้องกัน 5) สามารถออกแบบกิจกรรมให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ และ 6) สามารถกำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้พบความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของประภัสสร วงษ์ดี และเจริญชัย วงศ์วัฒนกิจ(2563)พบว่ากิจกรรมส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนในภาพรวมอยู่ในระดับดี นักศึกษาได้เชื่อมโยงความรู้ไปแก้ปัญหาในชีวิตจริง เรียนรู้และแก้ปัญหาสถานการณ์ต่างๆ ด้วยตนเองภายใต้ความท้าทายโดยมีการวางแผนออกแบบอย่างเป็นขั้นตอน โดยการนำความรู้ที่ไปสร้างสรรค์ชิ้นงานอาศัยสื่อ เทคโนโลยี วัสดุ อุปกรณ์ที่เหมาะสมเรียนรู้ผ่านการออกแบบ ทั้งนี้การนำสถานการณ์ปัญหาที่เชื่อมโยงกับบริบทในชีวิตจริงมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่าการออกแบบการจัดการเรียนรู้มีความสำคัญมากต่อการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของลลิตา ธงภักดี สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์(2561)พบความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนรู้และความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือของครูผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรณัฐ กิจรุ่งเรือง(2560)พบว่าความสามารถในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนนิสิตวิทยาลัยศึกษาศาสตร์ระดับประถม

ศึกษาของนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับ นัยสำคัญที่ .05 เพราะทักษะในการออกแบบและเขียนแผนจัดการเรียนรู้เป็นทักษะที่เกี่ยวข้องกับการคิดวางแผน ซึ่งการคิดวางแผนเป็นการร่วมคิดร่วมทำเป็นรายกลุ่ม การใช้กระบวนการกลุ่ม ทำให้นักศึกษามีโอกาสร่วมคิด กำหนดเป้าหมาย ดำเนินการ และเกิดผลสำเร็จหรือความรับผิดชอบร่วมกัน และนอกจากนี้ นักศึกษาวิชาศึกษาศาสตร์ได้รับการฝึกฝนให้มีทักษะและกระบวนการในการออกแบบการเรียนการสอน ที่เน้นขั้นตอนการวิเคราะห์ และออกแบบพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์การเรียนการสอน วิเคราะห์ผู้เรียน และพัฒนาเครื่องมือประกอบการสอน

2. นักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมในระดับดีทั้งนี้ อธิบายได้ว่า เพราะนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาทุกคนมีประสบการณ์ในการสอน มีการตรวจแผนจัดการเรียนรู้ นำเสนอในชั้นเรียนเพื่อให้เพื่อน ๆ และผู้วิจัยช่วยกันวิพากษ์ ปรับแก้ไขก่อนสอนจริง ตลอดจนทดลองจัดกิจกรรมตามแผนจัดการเรียนรู้อีก่อนนำไปสอนจริง ส่งผลให้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ในระดับดีทำให้เห็นความเชื่อมโยงสอดคล้องกับการออกแบบการเรียนรู้อันส่งผลให้แผนจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมีแนวทางการจัดกิจกรรมที่ชัดเจนตามองค์ประกอบในประเด็นจัดการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของลลิตา ธงภักดี สิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์ (2561) ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือพบว่าผลการพัฒนาการออกแบบการเรียนรู้อันร่วมมือของครูผู้สอนมีความสอดคล้อง/ความเชื่อมโยงเหมาะสม

สมของแผนจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลให้นักศึกษามีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ได้ดีสอดคล้องกับผลการวิจัยของปรณัฐ กิรุ่งเรือง.(2560)พบว่าความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับประถมศึกษา ก่อนเรียนอยู่ในระดับควรปรับปรุง หลังเรียนอยู่ในระดับปานกลางความสามารถดังกล่าวเป็น ภาคปฏิบัติของนักศึกษาวิชาศึกษาศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองสอนจริงในสถานศึกษา ด้วยบริบทของสถานที่จริงและการมีประสบการณ์ความเป็นครูใหม่ที่อยู่ในระยะฝึกฝนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาศึกษาศาสตร์อาจทำให้บกพร่องไปบ้างอย่างไรก็ตามทักษะดังกล่าวเป็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนาและส่งเสริมต่อยอดต่อไป

3. นักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.03$, $\sigma=0.76$) อธิบายได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อันร่วมมือในการบริการวิชาการของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาได้ออกแบบกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน มีความน่าสนใจเชื่อมโยงเนื้อหาจากทฤษฎีมาสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริงในโรงเรียน/ชุมชน และประยุกต์เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของเรวณี ชัยเชาวรัตน์ ชาริณี ตรีวิญญู และอัมพร ม้าคะนอง(2561) พบว่ามีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงไปในเชิงบวกส่งผลให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนในระดับมากซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมจินดา ชมพูนุท วรณเพ็ญ อินทร์แก้ว (2560) ศึกษาการบูรณาการบริการวิชาการกับการจัดการเรียนการสอนวิชาปฏิบัติ

การพยาบาลเลือกสรร สาขาการพยาบาลอนามัย ชุมชนพบว่าคะแนนเฉลี่ยทัศนคติการให้บริการ สุขภาพและการปฏิบัติงานในชุมชน หลังการเข้าร่วมโครงการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน มากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ($p < .001$)

ดังนั้น จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า นักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษามีความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้และสามารถจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไป

1.1 ในการจัดกิจกรรมบริการวิชาการผู้สอนและนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ล่วงหน้า ทำความรู้จักคุ้นเคยกับนักเรียนก่อน เพื่อทำความเข้าใจเตรียมความพร้อมของตนเองในการจัดกิจกรรม สร้างบรรยากาศ จัดสถานที่ในการจัดการเรียนรู้ และจัดเตรียมอุปกรณ์ที่ต้องใช้ให้พร้อมให้ครบถ้วน เพียงพอกับการปฏิบัติงานของนักเรียนทุกคน

1.2 ควรสำรวจความต้องการของชุมชนหรือโรงเรียน เพื่อออกแบบกิจกรรมการบริการ

วิชาการได้ตรงตามความต้องการ และสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการสนับสนุนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

1.3 บัณฑิตวิทยาลัย หน่วยงาน หรือ คณะที่จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษาสามารถนำแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อการบริหารวิชาการ สำหรับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ได้ตามความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้เพื่อการบริหารวิชาการโดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมอื่น ๆ หรือในด้านการพัฒนาความสามารถของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในด้านการออกแบบการเรียนการสอน ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมบริการวิชาการที่สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียนและชุมชน

2.2 ควรศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถของนักศึกษาครูระดับบัณฑิตศึกษาในด้านการออกแบบการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมบริการวิชาการในรายวิชาอื่น ๆ ที่มีลักษณะและ วัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการจัดการเรียนรู้กับการบริการวิชาการ

เอกสารอ้างอิง

กิตติพร ปัญญาภิบาล, อัญชลี ตานานนท์ และ ลีริพร จันทวรรณ. (2548). รูปแบบการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาวิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (รายงานผลการวิจัย). เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- “ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2562, ” (19 เมษายน 2562). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนพิเศษ 68 ง. หน้า 19-20.
- ทศนา แชมมณี. (2550). *ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธงชัย ยืนยงศิริมาศ. (2557). *คู่มือการบูรณาการพันธกิจ ปีการศึกษา 2557*. สืบค้นเมื่อ 8 กุมภาพันธ์ 2562, จาก <http://www.camt.cmu.ac.th/eqa/NewsFile/QANews-412016143955.pdf>
- นวลจิตต์ เขาวีรดิพงษ์. (2562). การออกแบบกิจกรรมและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิชาวิทยาศาสตร์. *วารสารพัฒนาการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยรังสิต*, 13(1), 166-178.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประภัสสร วงษ์ดี และเจริญชัย วงศ์วัฒนกิจ. (2563). การพัฒนาความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนผ่านกระบวนการวิจัย ในชั้นเรียนของนักศึกษาครูช่างอุตสาหกรรม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 13(2):157-171.
- ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง.(2560). การพัฒนาความสามารถด้านการออกแบบและการจัดการเรียนการสอน วิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษาด้วยวิธีการสังเกตการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์วงจรปิด และการเขียนบันทึกสะท้อนคิดของนักศึกษาสาขาการประถมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 10(2), 176-189.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. (2562). เกณฑ์การให้คะแนน: เครื่องมือสำหรับครูเพื่อประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ที่เที่ยงตรงและยุติธรรม. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ*, 12(1), 1-16.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพ็ญวิภา ยินดีสุข. (2558). *การจัดการเรียนรู้ ในศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (12 พฤศจิกายน 2564), *แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ระยะ 6 ปี (พ.ศ. 2565-2570)*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2564, จาก http://www.plan.cmru.ac.th/documents/univ/PLAN_2565-2570.pdf
- รินรดี พรวิริยะสกุล. (2554). *การวิจัยและพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ตามแนวคิดการศึกษาผ่านการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาครู*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณศึกษิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรวดี ชัยเขาวรัตน์ ชาริณี ตรีวิญญู และอัมพร ม้าคะนอง.(2561).การเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์*, 46(4), 318-338.
- รสริน เจิมไธสง และลำลี ทองธิว. (2556). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมความสามารถในการออกแบบการสอนอย่างไตร่ตรองเชิงวิพากษ์ของนักศึกษาครู. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 15(2), 26-34.

- ลลิตา ธงภักดี และสิทธิศักดิ์ จุลศิริพงษ์.(2561) .การพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมาเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่ง
ศตวรรษที่ 21 โดย ใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ. *วารสารชุมชนวิจัย*, 12(1), 139-153.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ส.เจริญการพิมพ์.
- สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2552). *ห้องเรียนกลับทาง: ห้องเรียน มิติใหม่ในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม
2556, จากเอกสารประกอบการประชุมผู้บริหารโรงเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จาก <http://www.addkute3.com/>,
- สมจินดา ชมพูนุท และวรรณเพ็ญ อินทร์แก้ว. (2560) .การบูรณาการบริการวิชาการกับการจัดการเรียน
การสอนวิชาปฏิบัติการพยาบาลเลือกสรร สาขาการพยาบาลอนามัยชุมชน. *วารสารพยาบาล
ตำรวจ*, 9(1), 24-36.